

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

9η ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1981

Διευθυντής Όρχήστρας : ΝΙΚΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Σολίστ : EVI MARTYN (πιάνο)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

1. M. MOUSSORGSKY: Μια νύχτα στο φαλακρό βουνό.
2. S. RACHMANINOFF: Κοντσέρτο άρ. 2, σέ ντό έλάσ.,
έργ. 18 για πιάνο
3. L. v. BEETHOVEN: Συμφωνία άρ. 2, σέ ρέ μείζ., έργ. 36

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

9^η ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΑΤΡΟ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Δευτέρα 12 Ιανουαρίου 1981, ώρα 8.30 μ.μ.

Γενικός Διευθυντής: Γεώργιος Θυμής

Συμβούλιο ειδικού ταμείου οργάνωσης συναυλιών

ΝΑΟΥΜ ΒΟΣΝΙΑΚΟΣ

Πρόεδρος-Διπλωματούχος Κρατ. Ύδείου καὶ Νομικῶν Ἐπιστημῶν

ΠΑΣΧΑΛΗΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀντιπρόεδρος-Ἐμπορος

ΧΡΙΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ

Γενικός Γραμματεὺς-Δημοσιογράφος

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΓΡΑΝΙΤΣΑ

Ταμίας - Ἐξόχονσα Κ.Ο.Θ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ

Σύμβουλος - Δικηγόρος

Καλλιτεχνική ἐπιτροπή

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΥΜΗΣ

Πρόεδρος - Γενικός Διευθυντής Κ.Ο.Θ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΜΕΛΗΣ

Ἀντιπρόεδρος - Δ/ντής Κρατικοῦ Ὑδείου Θεσσαλονίκης

ΚΟΣΜΑΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ

Ἐξάρχων Κ.Ο.Θ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

Διευθυντής Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Μακεδονίας

ΙΩΑΝΝΑ ΝΕΔΕΛΚΟΥ

Ἐπίτιμος Καθηγήτρια Κρατικοῦ Ὑδείου Θεσσαλονίκης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ΣΟΛΙΣΤ

EVĪ MARTŪN

ΝΙΚΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

Ο Νίκος Ἀθηναῖος γεννήθηκε στὸ Σουδάν (Χαρτοῦμ) ἀπὸ Ἑλληνες γονεῖς. Σπούδασε πιάνο στὸ Ὁδεῖο Ἀθηνῶν μετὰ τὴ Ζ. Ἀγελάστου καὶ Μ. Χαιρογιώργου - Σιγάρου (δίπλωμα μετὰ ἄριστα καὶ α' βραβεῖο) καὶ θεωρητικὰ καὶ σύνθεση μετὰ τὸ Γιάννη Α. Παπαϊωάννου. Στὴν Ἑλλάδα ἔγινε γνωστὸς ὡς πιανίστας (ἔπαιξε καὶ ὡς σολίστ μετὰ τὴν Κ.Ο.Θ.) πρὶν φύγει γιὰ τὴ Γερμανία, γιὰ νὰ συνεχίσει καὶ νὰ ὁλοκληρώσει τὶς σπουδές του στὴν Ἀνώτατη Μουσικὴ Σχολὴ τῆς Ρηνανίας - Βεστφαλίας (Κολωνία καὶ Ντύσσελντορφ) μετὰ τοὺς G. Ludwig καὶ Al. Koutarsky (πιάνο), W. von der Nahmer καὶ V. Wangerheim (διεύθυνση ὀρχήστρας) καὶ G. Becker (σύνθεση). Μετὰ τὰ διπλώματά του καὶ στὶς τρεῖς κατευθύνσεις στράφηκε κυρίως πρὸς τὴ διεύθυνση ὀρχήστρας ἀσχολούμενος παράλληλα καὶ μετὰ τὴ σύνθεση.

Ξεκινώντας τὸ 1976 μετὰ μιὰ ὀρχήστρα δωματίου, συνέχισε τὸ 1978 ὡς βοηθὸς μαέστρου στὴν Ὀπερα τοῦ Mannheim. Σήμερα εἶναι τακτικὸς μαέστρος στὴν Ὀπερα τοῦ Pforzheim.

ΕΒΙ ΜΑΡΤΥΝ

Γεννήθηκε στην Αθήνα και άρχισε τις σπουδές της σε ηλικία τεσσάρων ετών. Πρώτος της δάσκαλος ήταν ο Ilsa Schneider. Η Martyn σε ηλικία έξι χρονών έκανε την πρώτη της δημόσια εμφάνιση.

Το 1954 συνεχίζει τις σπουδές της στο Ώδείο Αθηνών για αρκετά χρόνια με τον Σπ. Φαραντάτο. Αποφοίτησε με διάκριση πρώτου βραβείου. Με υποτροφία του ελληνικού κράτους πήγε στο Μόναχο, όπου μελέτησε με την καθηγήτρια Maria Landes - Hindemith στην Ανώτατη Μουσική Σχολή του Μονάχου.

Η Martyn συμμετείχε στη διδασκαλία προχωρημένων τάξεων πάνου υπό τον Stefan Askenase και άρχισε μία σειρά ρεσιτάλ και κοντσέρτων με διάφορες όρχηστρες.

Το Δεκέμβριο του 1977 ηχογράφησε το 2ο κοντσέρτο του Ραχμάνινωφ με τη Schwäbische Συμφωνική Όρχηστρα στη Γερμανία, και το 1976 έκανε τουρνέ στην Έλβετία και Γαλλία σαν σολίστ με τη Συμφωνική Όρχηστρα «Lamoureux».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

1. M. MUSSORGSKY

Μιά νύχτα στο φαλακρό βουνό

2. S. RACHMANINOFF

Κοντσέρτο άρ. 2, σέ ντò έλ., έργ. 18,

γιά πιάνο καί όρχήστρα

I. Moderato

II. Adagio

III. Allegro scherzando

Πιάνο: **Evi Martyn**

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

3. L. v. BEETHOVEN

Συμφωνία άρ. 2, σέ ρέ μείζ., έργ. 36

I. Adagio molto - Allegro con brio

II. Larghetto

III. Scherzo - Allegro - Trio

IV. Allegro molto

«ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΦΑΛΑΚΡΟ ΒΟΥΝΟ»

Τò ἔργο ἔχει μιὰ μακριὰ ἱστορία. Ὁ Μουσόργκσκυ ἄρχισε νὰ δουλεύει πᾶνω στὸ θέμα αὐτὸ στὰ 1860, ὅπως ἔγραφε ὁ ἴδιος στὸν Μπαλακίρεφ. Ἀργότερα (1867), γράφει στὸ Ρίμσκυ - Κόρσακωφ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο πῆρε μερικὰ μαθήματα, ὅτι τελείωσε τὴ σύνθεσή του «Νύχτα τοῦ Ἀγ. Ἰωάννη στὸ Φαλακρὸ Βουνό» (σύνθεση 1866-67).

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συνθέτη ὁ Ρίμσκυ - Κόρσακωφ ἔκανε μιὰ ἀνασύνθεση τοῦ ἔργου μὲ καινούργια ἐνορχήστρωση καὶ μὲ τὴ μορφή αὐτὴ τὸ παρουσίασε μὲ τὴ διεύθυνσή του στὰ 1886 στὴν Πετρούπολη. Εἶναι μὲ τὴν ἴδια μορφή πὺ τὸ ἔργο ἔγινε γνωστὸ σὲ ὅλο τὸν κόσμo. Κατὰ μιὰ ρωσικὴ παράδοση οἱ μάγισσες μαζεύονται κάθε νύχτα στὸ Φαλακρὸ Βουνὸ φλυαροῦν καὶ παίζουν περιμένοντας τὸν ἀρχηγό τους, τὸ Σατανά. Ὅταν αὐτὸς ἔρχεται, κάνουν ἕνα κύκλο γύρω του καὶ ψάλλουν ὑμνῶνας τον. «Αὐτό», λέει ὁ Μουσόργκσκυ, «ἔκανα στὸ ἔργο μου: 1) Συγκέντρωση τῶν μαγισσῶν, ἡ φλυαρία καὶ τὸ κουτσομπολιό τους. 2) Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σατανᾶ. 3) Διαβολικὴ ἐξύμνησή του καὶ 4) Σάββατο».

Σ. Μ.

SERGEI RACHMANINOFF (1873 - 1943)

KONTΣΕΡΤΟ ΑΡ. 2, ΣΕ ΝΤΟ ΕΛΑΣΣΟΝΑ, ΕΡΓ. 18,
ΓΙΑ ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Ὁ Ραχμανίνωφ ἔγραψε τέσσερα κοντσέρτα γιὰ πιάνο καὶ ὀρχήστρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ δεύτερο θεωρεῖται γενικὰ τὸ καλύτερο. Γραμμένo στὰ 1901, ὅταν ὁ συνθέτης ζοῦσε στὴ Μόσχα, ἔγινε γρήγορα γνωστὸ, σ' ὅλο τὸν κόσμo σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ δημοφιλέστερα κοντσέρτα τοῦ πιανιστικοῦ ρεπερτορίου.

Ἀπὸ ἄποψη τεχνοτροπίας εἶναι ἀπὸ τὰ πρὸ ἀντιπροσωπευτικὰ ἔργα τοῦ συνθέτη. Ἐνὸς σύγχρονου Ρώσου συνθέτη, πὺ δὲν ἀκολούθησε οὔτε τὴν ἐθνικιστικὴ παράδοση πὺ δημιούργησαν οἱ Πέντε ὑπὸ τὴν ἡγεσία τοῦ Γκλίνκα (Μπαλακίρεφ, Κούϊ, Μποροντίν, Μουσόργκσκυ, Ρίμσκυ - Κορσακώφ) καὶ οἱ ἐπίγονοί τους, οὔτε τὴς σύγχρονες διεθνεῖς τάσεις. Ξεκινώντας ἀπὸ τὸν Τσαϊκόφσκυ, ἀπὸ τὸν ρομαντισμὸ καὶ τὴς αἰσθητικὲς ἀρχὲς τοῦ ὁποῖου ἔχει ὡς ἕνα σημεῖο ἐμπνεασθεῖ, ἔγινε πὺ κοσμοπολίτης, στὴν τεχνοτροπία, ἀλλὰ παρέμεινε πὺ συντηρητικὸς στὴ γλῶσσα. Ἔτσι

ὁ Ραχμανίνωφ εἶναι ἕνας νεορομαντικός, ποὺ συγγενεὺ εἶναι λιγότερο μὲ τὴ Ρωσικὴ σχολὴ ἢ τὴ σύγχρονη ἐποχὴ, καὶ ποὺ πολὺ μὲ τὸν 19ο αἰῶνα καὶ τοὺς Γερμανοὺς ρομαντικούς. Ὡστόσο, ἡ τεχνοτροπία του διατηρεῖ μιὰ προσωπικὴ σφραγίδα.

Τὸ δεύτερο κοντσέρτο εἶναι πολὺ ἀντιπροσωπευτικὸ τῆς τέχνης τοῦ Ραχμανίνωφ. Διατηρεῖ ἀνάγλυφα τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ ὅφους του: θερμὴ μελωδικὴ γραμμὴ μὲ «τροπικὲς» (modal) ἐπιδράσεις καὶ συνοδευτικὰ ἀρπίσματα, μιὰ ἄνεση, μιὰ φυσικότητα στὴν πορεία καὶ ἐξέλιξη τῆς μουσικῆς, ποὺ δίνει τὴν ἐντύπωση τῆς πηγαιῆς ἔμπνευσης, καὶ ἰσχυρὸ αἶσθημα ἀρχιτεκτονικῆς. Ἡ δομὴ τοῦ ἔργου, μὲ ὅλες τὶς ἐλευθερίες ποὺ συναντοῦμε καὶ στὶς τρεῖς κινήσεις τοῦ κοντσέρτου, εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπιδέξιας ἀρχιτεκτονικῆς χρήσεως τοῦ ὕλικου. Ἔτσι, πίσω ἀπὸ μιὰν ἀτμόσφαιρα καθαρὰ ρομαντικὴ, μὲ συχνὰς ρυθμικὰς, μελωδικὰς καὶ ψυχολογικὰς μεταπτώσεις ὑπάρχει ἕνα σιβαρὸ χέρι ἀρχιτεχνίτη. Ἰδιαίτερα τὸ μέρος τοῦ πᾶνου, γραμμένον ἀπὸ ἕνα ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους δεξιότέχνες τῆς ἐποχῆς του, δείχνει θαυμαστὴ μαστοριά.

Σ. Μ.

LUDWIG v. BEETHOVEN (1770 - 1827)

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΑΡ. 2, ΣΕ ΡΕ ΜΕΙΖΟΝΑ, ΕΡΓ. 36

Ἡ συμφωνία αὕτη εἶναι γραμμὲν στὰ 1802 τὴ χρονιά ποὺ ἀπελπισμένος γιὰ τὴ βαρνηκοῖα του, ὁ συνθέτης παλεύει μὲ τὴ σκέψη νὰ αὐτοκτονήσῃ καὶ γράφει τὸν Ὀκτώβρη τὴν περίφημη διαθήκη του. Ὡστόσο εἶναι ἕνα ἔργο γεμάτο νεανικὴ σφριγηλότητα, φωτεινὴ χαρά, ἀλλὰ καὶ δύναμη πνευματικὴ. Ἡ συμφωνία ἀπομακρύνεται ὀριστικὰ ἀπὸ τὸν τύπο τῆς συμφωνίας Χάϋδν - Μότσαρτ καὶ ἀνοίγει τὸ δρόμο πρὸς τὴν Ἡρωϊκὴ καὶ τὶς ἄλλες τιτάνιες συμφωνικὰς ἐξορμήσεις τοῦ γίγαντα τῆς Μπόν. Ἀπ' αὐτὴν ἐγκαταλείπει τὸ προσφιλὲς στὸν Χάϋδν καὶ Μότσαρτ μενουέττο καὶ εἰσάγει τὸ σκέρτισσο, πολὺ ποὺ γρήγορα μὲ σπανηροβολοῦσα πάντα λαμπρότητα καὶ ρυθμικὴ φλογερότητα.

Ἡ πρώτη κίνηση ἀρχίζει μὲ μιὰ ἀργὴ εἰσαγωγή, ὅπως καὶ ἡ Πρώτη, ἡ Τέταρτη καὶ ἡ Ἑβδόμη συμφωνία ὅπως καὶ πολλὰς συμφωνίες τοῦ Χάϋδν. Ὁ Μπερλιόζ τὴ χαρακτηρίζει ἕνα ἀριστούργημα.

Τὸ Allegro ξεπηδᾷ μέσα ἀπὸ τὴν κατάληξη τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τὸ θέμα προβάλλεται ἀπὸ τὶς βιόλες καὶ τὰ βιολοντσέλα. Εἶναι μιὰ μελωδία, ποὺ διαγράφεται μέσα στὰ πλαίσια τοῦ ἀρπίσματος τῆς τονικῆς κατὰ τὴν ἀγαπημένη συνήθεια τοῦ Μπετόβεν. Τὸ δεύτερο θέμα παρουσιάζεται ἀρχικὰ

στά κλαρινέτα καὶ φαγκότα μὲ ἀπαλὸ τρόπο καὶ συμπληρώνεται στὰ ἔγχορδα μὲ πολλὴ ἔμφαση. Ἡ ἀνάπτυξη γίνεται πρῶτα στὸ πρῶτο θέμα καὶ κατόπι στὸ δεύτερο. Ἡ δευτέρη κίνηση (Λαργκέττο) ἔχει σὰν πρῶτο ἔνα θέμα γεμάτο τρυφερότητα, εὐγένεια καὶ ἀβρότητα. Ἡ ὅλη αὐτὴ κίνηση περικλείει μερικὲς ἀπὸ τὶς πιὸ ὡραῖες σελίδες ποὺ ἔγραψε ὁ Μπετόβεν. Τὸ σκέρτσο εἶναι γεμάτο ἀπ' αὐτὴ τὴν ιδιότυπη χάρη, τὸν ἀνάλαφρο καὶ σφριγηλὸ ρυθμὸ ποὺ χαρακτηρίζει ὅλα τὰ σκέρτσα τοῦ μεγάλου συνθέτη. Τὸ τρίο του ἰδιαίτερα ἔχει μιὰ θαυμαστὴ λεπτότητα.

Ἡ τελευταία κίνηση ἀποτελεῖ τὸ φυσικὸ ἐπαστέγασμα τῆς συμφωνίας, γεμάτο χαρὰ καὶ νεανικὴ φλόγα. Ἐνα μοτίβο μὲ σπαθὰτο ρυθμὸ, ποὺ ἐπαναλαμβάνεται μὲ ποικίλους τρόπους, δίνει συναρπαστικὸ τόνο στὸ σύνολο καὶ παρασύρει μὲ ἀκαταμάχητο τρόπο σὲ ἕνα ἀκατάσχετο χειμαρῶδες ὀρχηστρικὸ ρεῦμα.

Σ. Μ.